

Zr.Ms. Buffel Kust Ramtorenschip (1868-1974)

Technische gegevens

Kiellegging 10 juni 1867

Tewaterlating: 10 maart 1868

In dienst gesteld 23 juli 1868

Uit dienst gesteld 7 september 1974

Waterverplaatsing 2.198 ton

Afmetingen 62,7 x 12,6 x 4,8 meter

Machinevermogen 2.200 pk

Snelheid 12 knopen

Bemanning 117 koppen

Bewapening 2 x 23 cm kanon

4 x 30 pond kanon

vanaf 1887:

1 x 28 cm kanon

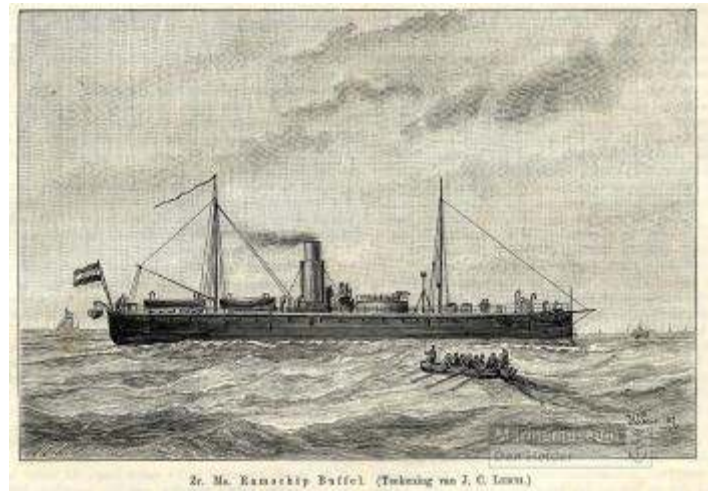
vanaf 1889:

2 x 7,5 cm kanon

4 x 3,7 kanon

2 x 3,7 cm revolverkanon

vanaf 1894: onbewapend

Zr. Ms. Buffel

Zr. Ms. Buffel (HW 12, A 884) werd in de jaren 1867-1868 gebouwd als ramtorenschip op de Britse scheepswerf Napier & Sons uit Glasgow. Op 23 juli 1868 werd het schip onder commando van Kltz. J.A.H. Hugenholtz in dienst genomen. Het schip is 62,68 m lang, 12,25 m breed. Bij een diepgang van 4,75 bedroeg de waterverplaatsing 2200 ton.

Bewapening: 2 getrokken kanons van 23 cm 4 kanons van 30 pond. In 1888 vervangen door 1 kanon van 28 cm 2 kanons van 7.5 cm ,4 kanons van 3.7 cm ,2 revolverkanons van 3.7 cm.

Pansering: gordel van 152-76 mm. Geschuttorens 200-203 mm. Commandotoren 114 mm. Dek 25-19 mm. Bemanning: aanvankelijk 117, later 159. Voortstuwing: 2 stoommachines, elk met twee cilinders, gevoed door 4 stoomketels, tezamen brachten zij de 2 voortstuwende schroeven in beweging van 3.66 m. Het schip had geen zeilvermogen, de twee masten van 18 m deden dienst als vlag- en seinmasten. Kosten van het schip bij eerste uitrusting ter zee f11.117.756, --.gulden (ongeveer EUR 508.000,-).

Buitenlandse werven

Rond 1860 was men in Nederland nog niet instaat op pantserscheppen te bouwen . Men had geen ervaring met pantserstaal en met de turrent, de cillinder waarin de kanon's geplaatst waren . Men bestelde de schepen in het buitenland zowel op een franse werf als de engelse werven om zoveel mogelijk een beeld te krijgen van de bouw der schepen .De Buffel werd aan een Engelse werf gegund en men verbleef hier tijdens de gehele bouw geïnteresseerd aanwezig . In 1867 werd dan ook op de rijkswerf te Amsterdam een pantserschip op stapel gezet, de 'Guinea', die bijna identiek was aan de 'Buffel'. Door de snelle ontwikkelingen van wetenschap en techniek raakte deze shepen waaronder de 'Buffel' al snel verouderd. Na een rustige carrière als pantserschip werd de Buffel omgebouwd tot logementschip, vanaf 1896 deed het schip dienst als logementschip.

Bouw

De 'Buffel' was bedoeld als defensief schip voor de Nederlandse kustwateren en werd gebouwd als ramtorenschip . Dit wil zeggen dat de voorsteven versterkt is en onder water naar voren steekt. In een cilindervormig gat midden in het schip staat een zware, op rollen draaiende toren, waarin

twee kanons waren opgesteld. De 'Buffel' werd voorzien van pantserplaten die aangebracht waren op een laag teakhout. De 'Buffel' werd aangedreven door twee liggende stoommachines, die ieder onafhankelijk een schroef lieten draaien. Aanvankelijk werd de 'Buffel' ook uitgerust met masten, zodat het ook zou kunnen zeilen, maar een afbeelding uit de beginjaren van de 'Buffel' toont ons masten die niet geschikt waren om te zeilen. Zeer waarschijnlijk heeft de 'Buffel' nooit onder zeil gevaren. Het schip heeft verder het Rijkswapen op de spiegel en rijk verguld snijwerk op de boeg. Het heeft voorts een vlak dek, een ramstevan, rond achterschip, roer met afgerond blad, en twee twebladige schroeven. Het stuurwiel staat op het hoofddek geheel achter en op het dek zijn geen opbouwen gebouwd, afgezien van enkele roefjes en opgangen, de geschutkoepel met twee armstrong kanons en een brug tussen de koepel en de schoorsteen. De reling is dubbel voor kooiverschansing en heeft vijf sloepen in davits. De zeeg is geheel vlak, de romp is een rondspant. Het heeft een tweemast tuig met drieënige masten van het systeem Cole met staand en lopend want zonder zeilen. Het werd bij Napier & Sons te Glasgow vervaardigd alwaar men meerdere ramtorenschepen vervaardigd.

Op 23 juli 1868 werd het schip onder commando van Kltz. J.A.H. Hugenholtz in dienst genomen

In 1871 haalde de Buffel het stoffelijk overschot van Jan van Speijk op uit Antwerpen.

De 'Buffel' heeft alleen in de binnenlandse wateren haar diensten verricht en heeft alleen een buitenlandse reis gemaakt naar Antwerpen op 21ste augustus 1871, Een Nederlands escorte smaldeel, bestaande uit Zr. Ms. 'Buffel, Schorpioen, Krokodil, Tijger, Heiligerlee en Valk', werd op de Schelde zamengesteld om een bezoek te brengen aan Antwerpen. Op de retourreis voerde Zr. Ms. raderstoomschip 'Valk' de stoffelijke resten van de al hier gestorven Nederlandse officieren en soldaten, Ze waren in 1832 gesneuveld, tijdens de verdediging van de 'Citadel' van Antwerpen.

Ze werden op initiatief van de vereniging Oud-Strijders 1830-1832 (Het Metalen Kruis' en de dragers van de Citadel-Medaille) terug gehaald naar Nederland om hier herbegraven te worden op het kerkhof van Ginneken bij Breda, tevens de laatste rustplaats van de generaal baron D.H.Chassé en andere voormalige verdedigers van de 'Citadel'.

Op 1 april 1872,

Zr. Ms. Buffel op de rede voor den Briel tijdens de herdenking van het 300 jarige bevrijding van de stad door de Hollandse geuzen

In september 1873 ter rede van Vlissingen, alwaar Z.M. Koning Willem III een bezoek bracht aan de Vloot.

In 1880 lag het volgens de rijksbegroting op de rijkswerf na een aanvaring met de Hyena, " De schade door de aanvaring tusschen het ramschip Buffel en den monitor Hyena ontstaan, werd, wat eerst genoemden bodem betreft, hersteld, en deze 21 Juni 1880 in dienst gesteld.

Laatstgenoemde bodem wordt van een nieuwen ramstevan voorzien. "

In 1888 werd het schip van een elektrische verlichting voorzien, door de Firma Smit uit Slikkerveer.

In 1892 onderging het schip grote herstellingen, aan de voortstuwing deze was op en diende vervangen te worden welk gebeurde op de werf bij de Nederlandse Stoomboot Mij. te Rotterdam . Vervangen werden de ketels, machines en werktuigen.

In 1893 werd de 'Buffel' als pantserschip geclassificeerd, om vervolgens een jaar later in 1894 uitdienst te worden gesteld.

1 april 1894

Het panserschip werd het ingericht als 'tijdelijk logementschip' voor de matrozen der 1ste klasse en voor de opleiding van kwartiermeester en van jongens tot matrozen. Op 1 april van dat jaar,

werd het schip in deze functie te Hellevoetsluis in dienstgesteld, om later toegevoegd aan te worden aan het reeds aldaar liggende Hr. Ms. 'Van Galen'.

In 1896 werd de 'Buffel' definitief van de sterkte afgevoerd en werd het verder op de rijkswerf (hellevoetsluis) omgebouwd tot drijvende accommodatie . Hierbij werden de Stoomketels, werktuigen en voortstuwingsinstallatie alsmede het pantser verkocht voor een bedrag van f1 29.284.--. gulden.

11 juni 1896

Het kwam vervolgens weer te Hellevoetsluis als logementsschip te liggen voor de opleiding van Jongens tot matrozen (nautische opleiding) tot 1920

in 1920 tot Wachtschip te Vlissingen, het werd hiervoor eerst naar de werf gehaald en verbouwd . Het kwam te Vlissingen waar zij dienst deed van 1920 tot 1926, waarna zij naar Willemsoord werd versleept. Het functioneerde daar als logementsschip voor de zeemiliciens van het vliegveld 'De Kooy' en lag hierbij in het kanaal voor de Kooy. Hier bleef zij liggen tot na de capitulatie in mei 1940. Op last van de Duitsers werd de 'Buffel' naar Amsterdam versleept om aldaar op het Marine Etablissement te dienen als huisvesting van het in Nederland achtergebleven Nederlands marinepersoneel.

In 1945 en na de bevrijding werd de 'Buffel' vanuit Amsterdam overgebracht naar de Rijkswerf te den Helder om omgebouwd te worden als logementsschip voor de Onderzeedienst in de Waalhaven te Rotterdam. Op 15 mei 1946 kwam het hier aan en werd gelijk in gebruik genomen tot aan september 1947

In September 1947 werd het wederom naar de Amsterdam gesleept om hier bij de kazerne dienst te gaan doen als logementsschip voor de de Technische Opleidingen der Koninklijke Marine. Het schip hier een jaar blijven .

In September 1948 wordt het schip op sleeptouw genomen naar den Helder om hier te blijven liggen tot februari 1949

In Februari 1949 wordt het schip terug naar Rotterdam gesleept om als accommodatievaartuig dienst te doen voor de bemanningen van het vliegveld Hr. Ms. Karel Doorman welk hier op de Feijenoord werf lag. Het heeft hier voor een aantal maanden gelegen tot aan september van dat jaar.

In September 1949 werd het terug naar den Helder gesleept om hier weer als accommodatie vaartuig dienst te doen.

Op 15 mei vertrok de Buffel achter een sleepboot weer terug naar Amsterdam waar het als accommodatie vaartuig kwam te liggen op Kattenburg voor de technische opleiding (TOKM) Het werd van hier nogmaals versleept voor het benodigde onderhoud op de rijkswerf te den Helder .

In 1973 werd besloten voorgoed afscheid van het schip te nemen en werd het uiteindelijk uit dienst gesteld

Hr. Ms. Buffel, logementsschip voor zeemiliciens te Willemsoord 1926-1940

Logementsschip

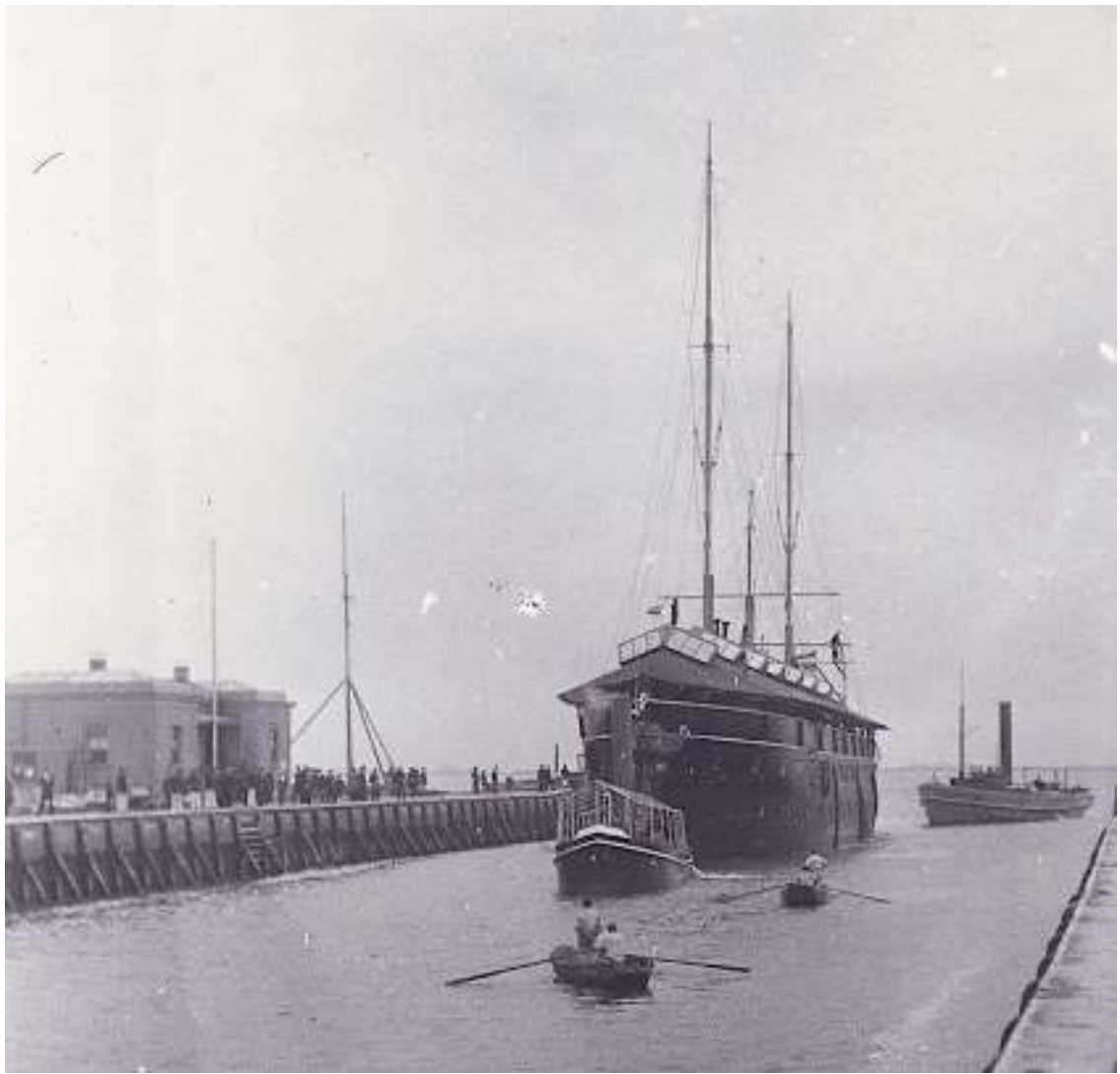
In 1894 werd de 'Buffel' buiten gebruik gesteld en verbouwd tot logementsschip. De machines en ketels werden verwijderd en er kwamen slaapzalen voor ongeveer 350 man. Als logementsschip heeft de 'Buffel' in Hellevoetsluis, Den Helder en Amsterdam gelegen. Tijdens de Duitse aanval op

Nederland in 1940 was de Buffel nog in dienst als logementschip en lag in de Rijkswerf Willemsoord in Den Helder. Na de val van Nederland werd het schip, door de Duitse bezetter, naar Amsterdam versleept, om daar dienst te doen als logementschip. Na de Tweede Wereldoorlog werd het schip intact terug gevonden en ingedeeld als logementschip bij de onderzeedienst in Rotterdam. In 1948 keerde het schip terug naar Amsterdam om te gaan dienen als logementschip Marine Etablissement Amsterdam. In 1973 stootte de Koninklijke Marine de 'Buffel' definitief af.

Op 13 april 1973 namen Burgemeester & Wethouders van Rotterdam het besluit de 'Buffel' van de Koninklijke Marine over te nemen en te bestemmen voor museale doeleinden. Begin april 1974 arriveerde het schip na een laatste zeereis in Rotterdam en kon de restauratie beginnen. Aanvankelijk wilde men het schip het aanzien van een logementsschip laten behouden, maar uiteindelijk werd de 'Buffel' hersteld naar de vermoedelijk originele staat van 1868. Eind 1976 sleepte men de 'Buffel' naar de Leuvehaven, waar de restauratie en inrichting werden voortgezet. Bij de restauratie is getracht het oorspronkelijke interieur te reconstrueren. Het groen van de longroom en de 'gehoute' deurtjes van de officiershutten kwamen daarbij weer tevoorschijn. Op 1 september 1979 werd het museumschip voor het publiek opengesteld. In de eerste jaren na de openstelling bezochten jaarlijks ongeveer 100.000 mensen het schip. Vanaf augustus 2007 is museumschip 'Buffel' voor acht maanden voor het publiek gesloten geweest vanwege een opknapbeurt. Vanaf april 2008 was het museumschip met haar nieuwe inrichting weer voor het publiek geopend. Op 6 januari 2013 was het schip voor het laatst bij het Maritiem Museum Rotterdam te bezichtigen geweest. Vanaf medio 2013 ligt het schip in de historische vestingstad Hellevoetsluis.

Officiële website

<https://debuffel.nl/>

Ook voor feesten en partijen

<http://www.indevesting.nl/musea-in-hellevoetsluis/de-buffel/>

Veteranen vrije toegang

<https://veteranenpasvoordeel.nl/aanbieding/hellevoetsluis/recreatie-reizen-dagje-uit/gratis-toegang-tot-museum-schip-buffel/>

Hellevoetsluis

<http://www.meteohellevoetsluis.nl/agenda/planning/bezoek-museumschip-de-buffel/>

